

Huismusonderzoek aan de Pakhuisweg 74 te De Klomp

Aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon

Status: Definitief
Project: BE/2021/511
Datum: 17 augustus 2021
Samensteller(s): ing. M.A. Brinkbaumer
Collegiale toets: ir. T.W.D. Schrader
Opdrachtgever:

DBL ARCHITECTEN BUREAU
Meulunterenseweg 34
6741 HN Lunteren

Contactpersoon: A. Helder

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

© Blom Ecologie B.V./ DBL Architecten Bureau

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Inhoud

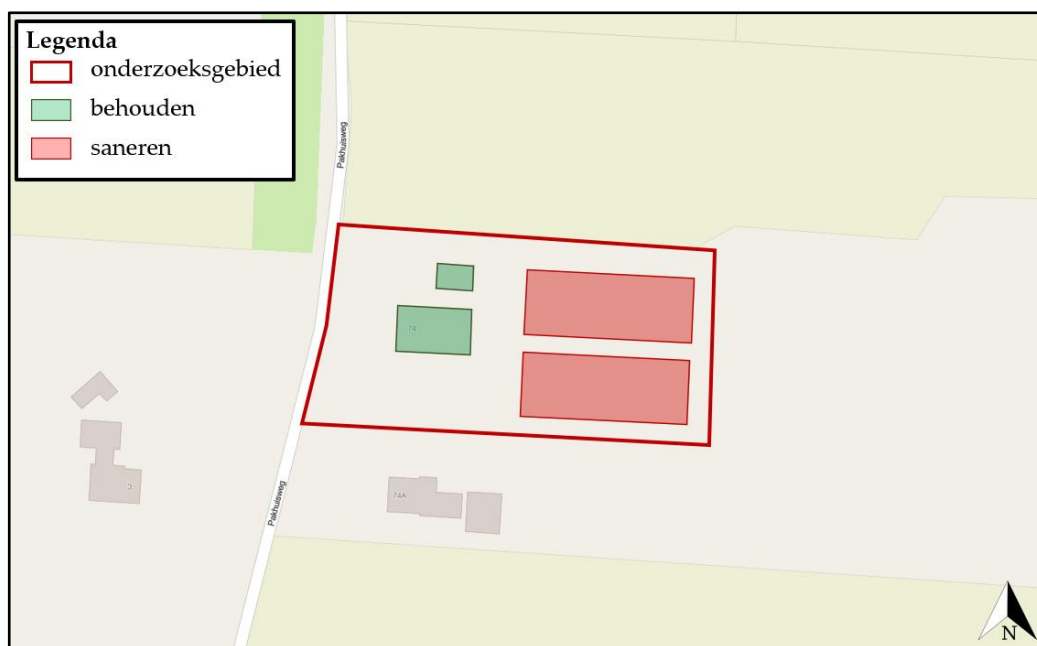
1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Plangebied	5
1.3	Werkzaamheden	5
1.4	Mogelijk aanwezige soorten	5
1.5	Kader Wet natuurbescherming	7
2	Methode	8
2.1	Theoretisch kader	8
2.2	Praktische uitvoering	8
2.3	Inventarisaties	8
3	Resultaten	9
3.1	Huismus	9
3.2	Overige soorten	10
4	Conclusie	11
4.1	Huismus	11
4.2	Overige soorten	11
4.3	Vervolgstep(en)	11
4.4	Vooruitzicht projectplanning	12
5	Bronnen.....	13
	Bijlage 1 Overzicht waarnemingen.....	14

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Aan de Pakhuisweg 74 te De Klomp is een boerenerf met woning, garage en twee schuren gesitueerd. De initiatiefnemer is voornemens de bestaande schuren op de planlocatie te saneren ten behoeve van nieuw bedrijfspand. De woning en garage blijven behouden in de beoogde ontwikkeling.

Gezien de beoogde ingreep mogelijk leidt tot de aantasting van beschermde natuurwaarden is een oriënterend onderzoek uitgevoerd naar de potentie van de planlocatie en mogelijke negatieve effecten ten gevolge van de beoogde ingreep (Brinkbaumer, 2021).

Figuur 1.1 Het plangebied is gelegen aan de Pakhuisweg 74 te De Klomp (bron kaartmateriaal: arcgis.com).

Op basis van het oriënterende onderzoek kon de aanwezigheid van nestlocaties en/of leefgebied van huismussen niet uitgesloten worden (zie tabel 1.1). Om vast te stellen of de woning daadwerkelijk een functie hebben voor vorengenoemde soorten was aanvullend onderzoek noodzakelijk. DBL Architecten Bureau heeft Blom Ecologie B.V. verzocht dit aanvullend onderzoek uit te voeren. In voorliggende rapportage worden de bevindingen beschreven.

Onderzoeksdoel

In dit aanvullende onderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen centraal gesteld:

- Is de huismus aanwezig in het plangebied?
- Op welke wijze maakt de huismus gebruik van het plangebied? Zijn in het plangebied nesten en/of essentieel leefgebied aanwezig?
- Hebben de voorgenoemde activiteiten een negatief effect op de voorkomende soorten en/of de functionaliteit van de nesten en/of verblijfplaatsen en de leefomgeving van huismus?

1.2 Plangebied

Het plangebied bestaat uit een boerenerf met woning, garage en twee schuren en is gelegen aan de Pakhuisweg 74 te De Klomp. Binnen de beoogde ontwikkeling dienen de schuren gesaneerd te worden. De schuren zijn opgetrokken uit gemetselde muren en bevatten een golfplaten zadeldak. Beide schuren verkeren in erbarmelijke staat, echter verkeert de noordelijke schuur in slechtere staat dan de zuidelijke. De directe omgeving van de planlocatie wordt gekenmerkt door agrarisch gebied bestaande uit akker- en weidepercelen.

Figuur 1.2 Fotografische indruk van de twee schuren op de planlocatie.

1.3 Werkzaamheden

De werkzaamheden zullen op hoofdlijnen bestaan uit:

1. saneren van bebouwing: algemene sloopwerkzaamheden en afvoer sloopmateriaal;
2. verwijderen terreininrichting: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal;
3. egaliseren terrein: graafwerkzaamheden en grondtransport;
4. realisatie nieuwbouw: algemene bouwwerkzaamheden;
5. revitalisatie terrein en aanleg verharding: allerhande (straat- en hoveniers) werkzaamheden.

1.4 Mogelijk aanwezige soorten

Uit het oriënterend onderzoek (Brinkbau mer, 2021) is gebleken dat de woningen op de planlocatie geschikt zijn voor huismusnesten (tabel 1.1). In de huidige functie voorziet de graanopslag voor melkvee in foerageergelegenheid van de huismussne. Daarnaast zijn de schuren geschikt als nesten van overige vogelsoorten die in bebouwing nestelen, als duiven (tabel 1.1).

Tabel 1.1 Overzicht van de Soortenbescherming. Voor de benoemde soorten geldt dat aanvullend onderzoek benodigd is (Brinkbaumer, 2021).

Soortenbescherming			
Soortgroep	Beschermings-regime Wet nb	Soortspecifiek onderzoek	Mogelijk functie plangebied
Vaatplanten	n.v.t.	Nee	n.v.t.
Grondgebonden zoogdieren	n.v.t.	Nee	n.v.t.
Vleermuizen	n.v.t.	Nee	n.v.t.
Amfibieën	n.v.t.	Nee	n.v.t.
Reptielen	n.v.t.	Nee	n.v.t.
Vissen	n.v.t.	Nee	n.v.t.
Insecten en andere	n.v.t.	Nee	n.v.t.
Vogels Huismus	Artikel 3.1	Ja	Nestlocaties en foerageergebied (huismus)

Figuur 1.3 Een van de open delen in de zuidelijke schuur waar huismussen nestgelegenheid kunnen vinden tussen het isolatiemateriaal en de golfplaten.

1.5 Kader Wet natuurbescherming

De soortenbescherming van Wet natuurbescherming valt op grond van internationale verdragen en nationaal beschermde soorten, uiteen in drie verschillende beschermingsregimes. Deze beschermingsregimes betreffen de Vogelrichtlijn (art. 3.1), Habitatrichtlijn (art. 3.5) en de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). De bescherming van huismus valt onder de Vogelrichtlijn. Binnen de Vogelrichtlijn wordt onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan het leefgebied en de nestplaats jaarrond beschermd zijn en de overige broedvogels waarvan de nestplaats en het leefgebied enkel beschermd zijn tijdens de broedperiode.

Wnb, art 3.1 lid 2 en 4 (Vogelrichtlijnsoorten)

Lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.

Lid 4: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

2 Methode

2.1 Theoretisch kader

Ten behoeve van ecologische onderzoek naar een aantal beschermde soorten in Nederland zijn door experts richtlijnen opgesteld. Deze richtlijnen zijn in zekere mate juridische kaders gaan vormen bij de toetsing van onderzoeken op juistheid en volledigheid. Voor de huismus en de gierzwaluw zijn deze richtlijnen vastgelegd in de Kennisdocumenten (BIJ12, 2017). In tabel 2.1 wordt beknopt weergegeven wat de onderzoeksperioden en methode zijn.

Tabel 2.1 *Samenvatting van de uitgangspunten ten behoeve van huismusonderzoek zoals deze zijn geformuleerd in het Kennisdocument huismus (BIJ12, 2017).*

Huisumus
<i>Nest:</i> Aantoonbaar door: <ul style="list-style-type: none">- Visueel onderzoek in periode 1 april t/m 15 mei (2x veldbezoek avond/ochtend)- Visueel onderzoek in de periode 10 maart t/m 20 juni (4x veldbezoek avond/ochtend)- Inspectie (oplichten dakpannen) in de periode 15 september/1 maart (1x veldbezoek)
<i>Functioneel leefgebied:</i> Bestaat met name uit foerageer en slaapplekken. Wordt vastgesteld door waarnemingen en gedrag van alle aanwezige huismussen. (Kennisdocument huismus BIJ12)

2.2 Praktische uitvoering

De praktische uitvoering valt uiteen in standaardprocedure tijdens elk veldbezoek, de reactieve onderzoekswijze die gehanteerd wordt en, indien van toepassing, de aanvullende onderzoeksmethodes.

2.3 Inventarisaties

Veldbezoeken

De planlocatie is 2x bezocht door medewerkers van Blom Ecologie B.V. (tabel 2.2). Tijdens deze bezoeken zijn de planlocatie en de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid van huismus. Tijdens het onderzoek is met name gelet op nestindicerend gedrag van huismus. Tevens is gelet op de veelgebruikte structuren door huismus.

Tabel 2.2 *Veldbezoeken op de planlocatie, met per veldbezoek welke functies onderzocht worden en het aantal waarnemers dat is ingezet. De weersomstandigheden voldeden aan de minimumcriteria zoals opgenomen in de Kennisdocumenten (2017).*

Veldbezoek	Functie	Aantal pers.	Datum	Zon ▼ ▲	Tijd	Weersomstandigheden
Huisumus 1	Nest + leefgebied	1	8-4-2021	05:57	06:30-08:30	3/8, droog, 0-1 Bft, 10°C
Huisumus 2	Nest + leefgebied	1	14-5-2021	05:47	06:15-08:15	8/8, droog, 0-1 Bft, 9°C

Gebruikte materialen

Het huismusonderzoek is uitgevoerd met behulp van een verrekijker.

3 Resultaten

3.1 Huismus

Waarnemingen en aantallen

Tijdens de onderzoek rondes zijn totaal 15 huismussen (*Passer domesticus*) waargenomen tijdens de piekmomenten. Gemiddeld waren er circa 10-15 individuen binnen het plangebied. De hoogste concentratie waargenomen huismussen bevond zich in groenstructuren van de tuin Pakhuisweg 74a. Gezien het aantal waarnemingen is er sprake van een gemiddelde populatie binnen en in de directe omgeving van het plangebied.

Nesten

Gedurende het onderzoek zijn 7 nesten van de huismus vastgesteld. Al deze nesten bevonden zich binnen het plangebied, 2 nesten bevinden zich in de te verwijderen opstallen (figuur 3.2). In figuur 3.1 worden de ruimtelijke spreiding van de nesten weergegeven en welke delen van de planlocatie veelvuldig door huismussen worden gebruikt om te rusten, foerageren en als dekking tegen predatoren. In bijlage 1 is een grotere afbeelding met een totaaloverzicht van alle aanwezige soorten opgenomen.

Functioneel leefgebied

Het waargenomen functionele leefgebied is geconcentreerd in de tuinen van de woningen. Op deze plaats zijn een afwisseling van stofplekken, inheems groen en enkele bomen, groenblijvende struiken en planten, water en voedsel aanwezig. Deze structuren blijven volledig behouden in het kader van de beoogde ontwikkelingen, derhalve worden negatieve effecten uitgesloten.

Figuur 3.1 Overzicht van de nesten en het functioneel leefgebied van huismus op de planlocatie en in de directe omgeving hiervan (verantwoording: het kaartmateriaal is vervaardigd in QGIS)

Figuur 3.2 Huismussen zijn regelmatig rustend waargenomen op het dak van de melkveestal.

3.2 Overige soorten

Naast de te onderzoeken soorten waarvoor het voorliggend onderzoek is uitgevoerd zijn tijdens de veldbezoeken overige soorten waargenomen. De volgende vogelsoorten zijn gedurende de veldbezoeken waargenomen: boerenwaluw, huismus, kokmeeuw, koolmees, Turkse tortel, en witte kwikstaart. Deze waarnemingen bestaan met name uit overvliegende, rustende of foeragerende vogels. Er zijn geen nesten waargenomen van overige broedvogels.

4 Conclusie

4.1 Huismus

In mei 2021 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van de huismus in de woningen aan het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Kennisdocument huismus (BIJ12, 2017). Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat de woning en melkveestal op de planlocatie nesten bevatten. In de woning zijn 3 nesten onder de onderste dakpan en 1 nest naast een dakraam waargenomen. Onder de golfplaten van de noordelijke schuur is één nest waargenomen en achter isolatieplaten in de zuidelijke schuur is ook één nest waargenomen. Tevens is vastgesteld dat de groenstructuren in de tuinen van nummer 74 en 74a onderdeel uitmaakt van het functioneel habitat, dit blijft echter behouden derhalve zijn negatieve effecten uitgesloten. De beoogde renovatie leidt tot overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming art 3.1, lid 2 (wegnemen 2 nesten). Er dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming voorhanden te zijn alvorens de beoogde ingreep uitgevoerd kan worden.

4.2 Overige soorten

Het onderzoek beperkte zich in beginsel tot het vaststellen van de aan- dan wel afwezigheid van huismus. Tijdens het onderzoek is tevens gelet op nesten en/of verblijflocaties van andere soorten op de planlocatie. Er zijn geen nesten van overige vogelsoorten aangetroffen binnen het plangebied.

4.3 Vervolgstep(pen)

Voor de uitvoering van een deel van de saneringswerkzaamheden is ontheffing nodig van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (artikels die overtreden worden). Conform het Kennisdocument huismus wordt aanbevolen om de navolgende aspecten te onderbouwen. Deze aspecten maken integraal onderdeel uit van het projectplan ten behoeve van de ontheffingsaanvraag.

- 1) Er is sprake van een wettelijk belang (Wnb, art. 3.3, lid 4b)
- 2) Bepaal waarborging van gunstige staat van instandhouding (Wnb, art. 3.3, lid 4c)
- 3) Onderbouw de meest bevredigende oplossing (alternatieven afweging) (Wnb, art. 3.3, lid 4a)
- 4) Bepaal mitigerende en compenserende maatregelen (Wnb, art. 3.3, lid 4c)

Een ontheffingsaanvraag is enkel succesvol als al deze aspecten voldoende onderbouwd kunnen worden. Indien de werkzaamheden geen wettelijk belang kennen of indien er vergelijkbare maatregelen zijn die gunstiger zijn voor de aanwezige soorten kan een ontheffing mogelijk geweigerd worden.

De ontheffingsaanvraag bestaat uit de volgende onderdelen:

- Aanvraagformulier (*dient nog opgesteld/ingevuld te worden*)
- Projectplan met ecologisch werkprotocol (*dient nog opgesteld te worden*)
- Oriënterend onderzoek (*reeds uitgevoerd*)

- Aanvullend onderzoek (*reeds uitgevoerd*)
- Eventueel aanvullende documentatie (*bijv. machtiging*)

4.4 Vooruitzicht projectplanning

Bevoegd gezag heeft de wettelijke termijn van 20 weken (13 + 7 weken verlenging) om te reageren op een ontheffingsaanvraag. De planning van de werkzaamheden dient aangepast te worden aan de aanwezige soorten om zoveel mogelijk de werkzaamheden uit te voeren buiten de kwetsbare periodes. Dergelijk maatwerk kan ervoor zorgen dat het project enkel in bepaalde periodes van het jaar uitgevoerd kan worden.

Indien de werkzaamheden leiden tot het wegnemen van nesten of vaste verblijfplaatsen dienen alternatieve verblijfplaatsen gedurende een bepaalde periode aanwezig te zijn naast de huidige nesten of verblijfplaatsen. Deze gewenningsperiode is afhankelijk van de soort en het aantal individuen. Het tijdig aanbrengen van alternatieve verblijfplaatsen is van belang om onnodige vertraging te voorkomen. In tabel 4.1 staat een overzicht van de aangetroffen nesten en verblijfplaatsen en de minimale gewenningsperiode. Raadpleeg voor de plaatsing van de voorzieningen een ter zake deskundige.

Tabel 4.1 Overzicht van de nesten en verblijfplaatsen die weggenomen worden door de geplande ontwikkeling. Per type nest en verblijfplaats staat de vereiste gewenningsperiode vermeld. Raadpleeg voor het treffen van voorzieningen een ter zake deskundige.

Soort	Type	Aantal	Gewenningsperiode
Huismus	Nest	2	3 maanden

5 Bronnen

BIJ12, 2017. Kennisdocument huismus, *Passer domesticus*. BIJ12, Utrecht

Brinkbaumer, M.A, 2021. Quicksan Wet natuurbescherming Pakhuisweg 74 te De Klomp. Oriënterend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming, rapportage 16 april 2021. Blom Ecologie B.V., Waardenburg.

Gebruikte websites

www.arcgis.nl

www.ruimtelijkeplannen.nl

www.sovon.nl

Bijlage 1 Overzicht waarnemingen

 BLOM ECOLOGIE

ECOLOGISCH ADVIES & ONDERZOEK

ZANDWEG 46, 4181 PM WAARDENBURG

WWW.BLOMECOLOGIE.NL